

## Q&AJournal: Ani Çelik Arevyan, Işık Etüdü-I üzerine

10 Mart 2020

Ani Çelik Arevyan, geçtiğimiz haftalarda ziyarete açılan kariyeri boyunca ışıkla kurduğu ilişkiyi en doğrudan yansıtan çalışmaları olarak tanımladığı Işık Etüdü-I sergisini AJournal'a anlattı.

*Ancak bence,  
fotoğrafa ait bir öz  
varsa, o yalnızca ışık  
olabilir. Esas olan  
ışıktır, dolayısı ile  
fotoğraf ışığın olduğu  
yerde oluşur.*



Paylaş



Paylaş

**Bir röportajınızda “fotoğraf çekmekten çok fotoğraf yaptığınızı” belirtmişsiniz. Bu bağlamda işlerinizin yaratım süreciniz nasıl gelişiyor?**

Her zaman zihnimde kurguladığım şeylerin fotoğrafını çektim.

“Bu Dünyaya Ait İzler (Traces of This World)” serisinde, tahmin edebileceğiniz gibi var olmayan bir gerçeklik var. Bunlar sadece benim zihnimde kurguladıklarımın fotoğraflanmış hali, yani fotoğrafa yansıyan şekli... aynı şekilde “Göründüğü Gibi Değil (Nothing Is as It

Seems)” de, “Toz ve Gök (Dust and Sky)” de, hep gerçekte var olmayan imajların zihnimdeki fotoğraflarından oluşan dışavurumlarıydı.



“Nothing Is as It Seems / Göründüğü Gibi Değil” series, Untitled (No.VI), 2010, 120x180 cm, c-print, diasec

“Işık Etüdü (Light Study)” serisi de doğal bir çekim değil, stüdyoda düzenlenmiş kompozisyonlardan oluşuyor. Birtakım kurumuş otlarla yapraklarla, çiçeklerle düzenlediğim stil life kompozisyonlarda, nesnelere aslında oldukları şeyden farklı bir anlatıya dönüştürdüm. Çiçekleri otları bir metafor olarak kullandım. Bazen ‘Purple on black’ deki gibi zamanı anlatan, bazen de ‘Dry Leaf’ dizisinde belirgin bir seklide görülen yaprakların dans figürlerini andırması veya kaligrafik bir hikâyeye dönüşmesi gibi.



“Light Study-I-Işık Etüdü” series, Dry Leaf #10, 2020, 105x110cm, c-print, diasec.

Ancak bence, fotoğrafa ait bir öz varsa, o yalnızca ışık olabilir.

Esas olan ışıktır, dolayısı ile fotoğraf ışığın olduğu yerde oluşur.

“Işık Etüdü” serisi fotoğraf kariyerim boyunca ışıkla kurduğum ilişkiyi en doğrudan yansıtan çalışmalar oldu diyebilirim. Işığın boşlukta dolaşımını ilgilendirdi beni.

**Fotoğrafın zamanda belli bir kesiti ölümsüzleştirdiğini düşünürsek sizin bu konuya yaklaşımınız nedir?**

Hep zamanın akışını takip ettim, izledim.

Zamana baktım.

Fotoğraf çekildiği andan itibaren nostalji olur, çünkü çekildiği an, yani çekildiği zaman geride kalmıştır. Geçmişteki anlar, yaşadığımız an ve gelecek zaman vardır ancak gelecek zaman bir düşüncedir. Ne olup olmayacağı belli değildir henüz. Fotoğrafın, geçmiş zamanda kaydettikleri bize hatıralardır. Bu anılarımız olabilir, düşüncelerimizin izleri olabilir.

'Dust and Sky / Toz ve Gök' serisinde;

Kendi geçmişimden parçaları, mimariyi ve heykeli fotoğrafla yeniden kurguladığım görüntülerle birleştirdim. Bilinçaltımdan süzülen ve hafızamda parlayıp sönen imgeleri birbirleriyle çakıştırarak ürettiğim serideki işler, hafızanın geçmiş ve bugün arasında sürekli bir köprü olarak işleyen dinamik yapısını yansıtmayı amaçlıyor.



"Dust and Sky / Toz ve Gök" series, #2, reconstruction, 2016, 100x70 cm, c- print, diasec

'Traces of This World / Bu Dünyaya Ait İzler'serisinde ise; zamanı işimin merkezinde konumlandırımdım. Fotoğraflardaki baskın görsel referans olan türbülans hareketi ancak zamanın varlığı hesaba katıldığında kavranabilir. Dizideki figürlerin zaman boyutunda nerede oldukları belli olmadığı gibi gerçek olup olmadıkları da belli değildir. Sürekli hareketin izleri, zaman ve geçicilikle ilgili sorular ortaya koyuyor.



"Traces of This World / Bu Dünyaya Ait İzler" series, Untitled #13, 2012, 180x240 cm, diasec

**Işık Etüdü-I serginizin, natürmort geleneğiyle resim ve fotoğrafın görsel dili arasında kurduğunuz ilişkiyi yansıttığını belirtiyorsunuz. Bu ilişki sizin için neyi ifade ediyor?**

Sanat tarihinde Rönesans dönemi hep ilgimi çekti. O döneme dair eserlere duyduğum hayranlık gerek kompozisyonlarıyla gerekse dramatik ışıklarıyla çalışmalarına önemli ilham kaynağı oldu. Bir anlamda bireysel bakışımın teknik ve kavramsal yönünü oluşturdu. Işık ve klasik natürmort geleneğinin Barok bir anlayışla birleşmesiyle ortaya çıkan hem tarihsel hem de kavramsal etkilerini, bu serideki fotoğraflarımda görebilirsiniz. Bu iş dizisinde, güçlü kontrast ve ışık başta olmak üzere, fotoğraflardaki negatif boşluklar ve gelenekle hesaplaşma teması ön plana çıkıyor. Böylece, natürmortu hem resimsel anlayışıyla hem de dijital tekniğin olanaklarıyla ifade edebiliyorum.

**Yeni serginizde yer alan işlerinizden bahsedebilir misiniz?**

"Işık Etüdü (Light Study)" serisindeki işlerimi, ışıkla kompoze ettim,

Bir anlamda ışıkla çizdim.

Kompozisyonlarımdaki çiçekler otlar, bana göre bir anlamda oldukları gibi, yani vazoda değil de bazen boşlukta asılmış gibi durma halleri, bazen atılmış olmaları ve ışığın da yorumuyla daha çağdaş bir şekle bürünüyor. Çiçeğin dokusu, teni, aldığı ışıkla bir soyutlamaya, doğanın tenine dönüşüyor. Fotoğraftaki küçük bir detaydan bir evreni hissedebiliriz. Bu serimde tarz olarak natürmortla ilgileniyorum ama çağdaş bir şekilde işlerim mekanla ilişki kuruyor. Fotoğrafların çerçevesiz olmaları, düz siyah zeminde bitmeleri, buldukları ortamla farklı bir ilişkiye geçiyor. Bir anlamda klasik natürmortta farklı bir okuma öneriyorum. Işığın yarattığı derinlik geçmişle bugüne bir soyutlama, gerçekliğe bir gönderme oluşturuyor.

Birbirinden farklı dört diziden oluşan fotoğraflar, 'Purple on Black', 'Dry Leaf', 'Red', 'Flower with Mesh' ve 'Water lilly #1, kontrast siyah zeminde, karanlıkta dolaşan ışıkla, soyut formlar ve heykelsi tavırların devamlılıklarını

sağlıyor. Oluşturduğum ölü doğanın, hareketlilik duygusu taşıması bir anlamda Barok bir oyunun sahneye konması gibi.



"Light Study-I-Işık Etüdü" series, Purple on Black #44, 2020, 47x100cm, c-print, diasec.

### **Serginizde neden çiçek formlarını tercih ettiniz? Sizin için özel bir anlamı var mı?**

Çiçek, sanatçı olarak çoğu zaman başvurduğum formların tercihi, aynı zamanda natüralist yaklaşımımın göstergesi. Eğer bir şeyi çiçekle söylüyorsanız, evrensel anlayışta antik bir dil kullanıyorsunuz demektir. Resimlerde derin duygular ve büyük tutkular çiçeklerle anlatıldı yüzyıllar boyunca. Çiçekler anlık duygular sergileseler de yaşanan zamanı anlatsalar da geçmişe ve geleceğe kehanette bulundular. Ölümsüzlük sembolleri, trajik veya sevinçli duyguları ifade edebilirler. Ancak beni çiçeklerin ifade ettiği aşk, canlılık, ölüm, ihanet, bu tipteki duygular ilgilendirmiyor. Doğa çiçekleri belki de insanlığın zaman ölçüsünü anlayabilmeleri için, bundan bir ders çıkarmaları için yaptı. İnanılmaz formları, canlı renkleri, parlak ve harika görüntüleri bir iki günde nasıl solup gittiğini çok net gözlemleyebiliriz. Muhteşem katmanlarıyla doğanın mücevheri gibi olan güllerden gözümüzü almazken, bozulup çürümelerini, geçiciliklerini izleyebiliyoruz. Güllerin ve çiçeklerin eski çağlardan gelen anlatım dilleri, modernliğe karşı gelişmiş yansıtma bana aracı oldu.



"Light Study-I-ışık Etüdü" series, Flower with Mesh #208, 2020, 100x75cm, c-print, diasec.

### **ışık Etüdü - l'de mekân, ışık ve ışık dolayısıyla yaratılan derinlik fotoğraflarınızda nasıl bir etki oluşturuyor?**

Bu seride öne çıkan duygu, bir anlamda mekânda ışığın gezmesi ve biçimsel formların dengesi. Sergilemenin white cube bir sanat alanında olması, aslında beyaz büyük bir tuval görevi gördü. Fotoğrafların siyah kontrast fonda olması daha net okunmasını sağladı. Nesne, ölü doğa olmasına karşın, çekimlerdeki ışıkla canlı bir biçimde fotoğraflara yansımaları, klasik bir ölü doğadan çıkıp modern bir yöntemle birleşti. Burada bir anlamda Rönesans dönemindeki ustaların natüremort işlerini, daha çağdaş bir şekilde ortaya koyuyorum. Rönesans'a atıfta bulunan işlerde, mesela 'red' dizisindeki antoryumların ışık uzantıları gibi...

Fotoğraflarımda ışığın izini takip ediyorum, ışıkla desen yapıyorum aslında.

Resim tarihinde daha önceleri başlamış olan, çiçekle insan bedeni arasında kurulan geleneksel anlatım, fotoğrafta da devam ediyor. Ancak fotoğraflarımdaki ışık unsuru ve dolayısı ile hareketlilik daha ön planda izleniyor. Gözümün önündeki, içimdeki ritmi, hissiyatı sezgilerimi çiçekli şekillendiriyorum. Bu yine işlerimdeki zamana olan gönderimlerimle kesişiyor.



"Light Study-I-Işık Etüdü" series, Red #45, 2020, 120x160cm, c-print, diasec.

**Aynı zamanda serginizde natürmortun zaman içindeki yolculuğunu da izleme şansını buluyoruz. Siz bu yolculuğu nasıl tanımlarsınız? Klasik anlamdaki natürmort ile Işık Etüdü – I nasıl bir noktada buluşuyor ya da ayrılıyor?**

Bir anlamda görsel bir şölen olan, yerleştirme ve fotoğraf, kariyerim boyunca kendi analog ve dijital fotoğraf pratiğimi, farklı yerleştirme fikirleri ile uyguladığım, gözden geçirdiğim bir sergi oldu Işık Etüdü.

'Purple on Black' dizisinde organik bir şeyin zaman içindeki değişimini izleyebiliyoruz. Kompozisyondaki geniş dağılım izleyiciye farklı bir katman ve okuma alanı yaratıyor. Zamanı video mantığında görmesek bile, çiçeğin taze olup solmasını film olarak izlemesek bile, zaman içerisinde geçirdikleri değişimi, anlık olarak hissedebiliyoruz.

'Dry Leaf' dizisinde, nesnelere kimi zaman bir insan vücudu formunda dans eder gibilerken, kimi zaman da üzerindeki ışığın yarattığı yazıya benzeyen imgeler bir alfabe dizisi yerine çeşitli jestler ve ritimlerden oluşan soyut ve lirik bir ifadeye dönüşüyorlar.

Geleneksel natürmortun kurgulanarak oluşturulan, o prestijli aurasına karşı, 'Water Lilly #1' deki nesnelere yarattığı etkinin bütünlüğüne rağmen, rastlantısal duruşları, sıradan bir karton üzerinde olmaları kompozisyonu farklı bir boyuta taşıyarak, güçlü bir ışıkla modern bir yapı oluşturuyor. Yanılsama ve dönüştürmenin olduğu özellikle bu fotoğrafta, Barok anlayış belirgin bir şekilde hissedilebiliyor.

**Kapak görseli:** Ani Çelik Arevyan, "Light Study-I-Işık Etüdü" series, Red #26, 2020, 120x160cm, c-print, diasec.